

CREATIVITATEA ȘI JOCUL

Manuela-Elena APETREI, prof. pentru învățământul preșcolar, grad didactic I, Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra-Neamț, România

Summary. *Developing language at preschool age is an important objective of this learning curve. Speaking of children is characterized by the increased frequency of use of concrete terms, linked to the reality that surrounds him in everyday life. Through the game the teacher can support the development of children's language in all aspects: phonetic, vocabulary and morphological.*

We must also take into consideration the fact that in daily life the communication serves us in the most varied situations and this is increasingly necessary for the ability to express clearly and effectively in achieving the proposed objectives. For this reason, the need to form communication skills even in pre-school children.

Keywords: *Preschool, game, creative game, vocabulary, language, communication.*

Poate acesta a fost mobilul care a dus în ultimele decenii ale secolului al XX-lea la îmbogățirea și aprofundarea sensului creativității, precum și a numeroaselor modalități de testare, educare și stimulare a acestei capacități.

Astăzi se impune tot mai mult acea viziune ce consideră creativitatea, un proces sintetic ce include: atitudini, abilități cognitive, un anumit optimism motivațional, toate acestea grefate pe o anumită structură a personalității.

A crea înseamnă a produce ceva nou în raport cu ceea ce este vechi, cunoscut, uzual, banal. Noutatea este și ea evaluată gradual, după cote de originalitate. Cota de originalitate corespunde distanței dintre produsul nou și ceea ce există ca fapt cunoscut și uzual în domeniul respectiv.

Definirea creativității se face, așadar, prin referire la produsele creației; în ultimă instanță ele dau marca personalității creative. Un produs e nou, dacă nu este simplă reproducere a unor produse anterioare, dacă este un unicat, care poate, va face obiectul unor reproduceri ulterioare.

Creativitatea este privită ca o capacitate sau ca o dimensiune complexă a personalității cuprinzând multiple componente de ordin intelectual, afectiv, motivațional, voluntar, atitudinal și aptitudinal.

Relația dintre creativitate și diferite trăsături de personalitate preocupă în prezent atât pe cercetători, cât și pe practicieni (inclusiv din învățământul preșcolar care se preocupă direct de pregătirea copilului pentru școală).

Cele mai multe cercetări abordează creativitatea și inteligența, creativitatea și conduita și mai puțin creativitatea și limbajul.

Dar creația nu este numai apanajul intelectului conceptual, ci, privită generic, ea este legată și de sensibilitate, de sfera senzorială a percepției. [4, p. 182] În definitiv, actul creației este și un act de imaginație care inițial se află legat de contribuția senzației, iar creația reprezintă proiectarea unei stări sufletești a cărei sferă este mult mai largă decât aria funcției intelectuale

logice. De aceea, nu trebuie să confundăm educarea creativității cu educarea gândirii și nici dezvoltarea limbajului cu educarea creativității.

Limbajul rămâne, însă, unul dintre principalele instrumente de conștientizare a oricărui act de creație și de obiectivare a produsului creativ. [5, p. 93]

Jocul de creație este forma de joc cea mai răspândită la vârsta preșcolară. Atât înainte cât și după vârsta preșcolară, el este în majoritatea cazurilor asociat și, uneori, combinat cu alte feluri de jocuri și chiar nediferențiat de ele (ca de pildă cu jocuri de manipulare, de mișcare și cu jocuri didactice). Numai la vârsta preșcolară el se desfășoară relativ de sine stătător, având o structură și o evoluție bine conturată.

Contribuția jocului de creație la dezvoltarea potențialului creativ al copiilor, poate fi demonstrat cu ajutorul jucăriilor folosite în cadrul acestor jocuri de către copil. În viața copilului, jucăria ocupă același loc pe care îl ocupă cartea în viața omului adult. Nu este de ajuns să spunem că jucăria este un obiect destinat anume pentru jocurile copiilor. [2, p.72] Copilul nu se joacă pur și simplu cu jucăria ca și cum aceasta ar fi un delict neînsuflețit. Jucăria este pentru un copil un îndrăgit tovarăș de viață. Ea stimulează forțele de creație ale copilului, îi alimentează trăirile afective, generează noi emoții, sentimente, interese. De aceea, copiii se leagă sincer de jucăriile lor, le iubesc cu duioșie și nu îndrăgesc în ele frumusețea, ci acele tablouri imaginare care i-au legat de ele.

Cu adevărat, transformând și însuflețind obiectele de joc, acestea încetează de a mai fi o simplă bază materială, un simplu instrument al jocului. Prin transformarea obiectului de joc, copilul se transformă pe sine însuși. El își dezvoltă trebuințele, dorințele, sentimentele, conștiința de sine. În aceasta constă valoarea educativă a jucăriei în procesul de dezvoltare a creativității copilului.

Jucăria contribuie nu numai la dezvoltarea vieții emoționale a copilului, ci și la dezvoltarea forței lui de cunoaștere. [1, p.93] Folosirea jucăriilor, în cadrul jocurilor de creație, stimulează activitatea analitico-sintetică în diverse planuri de reflectare a realității: senzorial, imaginativ, rațional.

În plan senzorial, copilul examinează obiectul de joc, îl supune unei analize și sinteze concrete, nemijlocite. Nu întâmplător unii copii își strică jucăriile. Faptul acesta se explică nu prin tendința antisocială a copiilor de a distruge jucăriile, ci prin curiozitatea lor vie, prin spiritual lor de investigație. Copiii simt nevoia să descompună jucăriile în elementele lor componente, să vadă cum sunt ele alcătuite, ce se ascunde în interiorul lor.

Jucăriile au o influență puternică asupra dezvoltării imaginației creatoare a copilului.[3, p. 49] Ele constituie un corespondent direct al lucrurilor și ființelor din jur (pușcă, automobile, avion, păpușă etc). Copilul acționează în plan imaginativ cu jucăriile sale ca și când el ar fi obiecte reale, el le atribuie funcții sociale determinate. Jucăria face posibilă îmbinarea elementului fictiv cu cel real în activitatea de joc și mijlocește însușirea experienței sociale de către copil. Dar jucăriile contribuie și la dezvoltarea gândirii copilului. Spre deosebire de obiectele obișnuite, o jucărie care înfățișează o temă bine precizată actualizează în mintea copilului numeroase asociații și gânduri, ocazionalizează diferite generalizări.

Jucăriile didactice contribuie mai ales la instruirea și dezvoltarea proceselor de cunoaștere a copilului: a percepției, memoriei, imaginației, gândirii. Valoarea instructiv-educativă a jucăriilor constă în faptul că în timpul jocului, copilul este pus în situația să rezolve anumite probleme ale căror condiții sunt date în felul cum sunt confecționate jucăriile. [1, p. 97]

Aș putea spune, că în cadrul jocurilor de creație, găsim la copilul preșcolar o creativitate nativă, prin recunoașterea obstacolelor obiective pe care le-ar întâmpina transpunerea în practică a ideilor. Cenzura pe care la adult o exercită factorul rațional nu funcționează încă. Imaginația este liberă, descătușată și nestânjenită de canoane.

La copilul preșcolar procesul creativ este o unitate dinamică ce se caracterizează mai degrabă prin spontaneitate și intuiție decât printr-o serie de tehnici logice de rezolvare a problemelor. [2, p. 72]

Privind astfel lucrurile, putem aprecia fără rezerve că încă din preșcolaritate găsim un potențial creativ specific acestei vârste, rezultat dintr-o fantezie necontrolată (necenzurată) care compensează slăbiciunea componentei raționale.

Fără îndoială că mediul ambient imediat, aflat în continuă mișcare, pune în fața preșcolarului căutări și exprimări neobișnuite ale realității la care educatorul nu poate fi decât satisfăcut de potențialul creativ de care dau dovadă acești preșcolari ai epocii contemporane. Obligația noastră, a educatoarelor, este să lăsăm copilul liber, nesilit să-și exprime grafic, în desen, experiența personală, potrivit cu nivelul de dezvoltare dat. Autoexprimarea cognitivă, afectivă și acțională este cea mai importantă cale de promovare a creativității copilului.

BIBLIOGRAFIE

1. ANCUȚA, L.; ANCUȚA, P. Jocurile de creativitate. Timișoara: Ed. Excelsior, 1997, 159 p. ISBN 973-901-570-0
2. ANTOHE, I.; HUȚUPAȘ, I. Psihopedagogia jocului. Głați: Ed. Nitnelav, 2002. 100 p. ISBN 973-86089-0-2
3. RĂDUȚ-TACIU, R. et al. Pedagogia jocului Cluj Napoca: Ed. Casa Cărții de Știință, 2004, 200 p. ISBN 973-636-572-6
4. RADU, I. et al. Introducere în psihologia contemporană Cluj-Napoca: Ed. Sincron, 1991, 355 p. ISBN 973-952-332-5.
5. STOICA, A. Creativitatea elevilor. București, E.D.P., 2000, 218 p. ISBN 973-611-307-8